

De kamerschermen van het platteland

Op kosten van Landschapswacht is gistermorgen een elzenhaag aan de Van der Hamlaan in Dronten gekortwiekt. Bij wijze van grote onderhoudsbeurt. En om een signaal te geven richting overheid: trek geld uit om deze langzaam verdwijnende 'cultuurhistorische elementen' in het landschap te bewaren.

door HERRE STEGENGA

DRONTEN

Bij Landschapswacht spreken ze wel van 'kamerschermen'. Immers, elzenhagen verdelen het landschap in hokken. Maken het platteland spannend, zegt voorzitter Jaap Dirkmaat. 'Je weet nooit wat zich achter zo'n bomenrij bevindt.'

Ze hebben een aantal landschapsarchitecten wel eens in het ootje genomen. Hadden ze bij Landschapswacht (een club die 'monumentale agrarische cultuurlandschappen' wil behouden en herstellen) een fotomontage gemaakt van een lapje platteland in Nederland. Herkenningspunten als kerktorens en molens waren weggegomd, elzenhagen niet. 'De architecten dachten dat ze naar een stukje Toscane zaten te kijken. Of andere plekken in het buitenland', zegt Dirkmaat.

Hij wil maar aangeven: elzenhagen sieren het landschap. Doorzichtig in de winter, een prachtig kleurenpalet in de herfst en een mooie groene wand in de zomer. Ook bieden deze bomen broedgelegenheid en beschutting aan vogels. Elzenhagen zijn bovendien van historische waarde. Decennia terug werden deze bomen geplant langs fruitteeltpercelen. Om het fruit te beschermen tegen wind en kou. 'Kenmerkend voor hoe Flevolandse fruitteeltgebieden in de jaren vijftig tot zeventig zijn ingericht', onderstreept Dirkmaat.

Tijden veranderen. De fruitteeltsector maakt zware tijden door en veel percelen worden omgevormd tot, zeg, akkerbouwlant. En passant worden de elzenhagen neergehaald. Waarom laten staan? Ze hebben toch geen functie meer.

Doodzonde, vinden ze bij Landschapswacht. Deze organisatie probeert de

elzenhaag te behouden voor Nederland. Trekt hierbij in Flevoland samen op met Landschapsbeheer. Enkele jaren is er nog actie gevoerd in de Noordoostpolder, om een reeks elzenhagen te behoeden voor de kap. 'Maar die slag hebben we verloren', zegt directeur Bouwe Bakker van Landschapsbeheer Flevoland.

Overigens heeft de Noordoostpolder naar schatting nog enkele kilometers aan elzenhagen. 'Maar het wordt minder', zegt Bakker. Landschapsbeheer is in gesprek met de overkoepelende fruittelersorganisatie over het behoud van deze natuurlijke grenzen.

De familie Van Arkel aan de Van der Hamlaan in Dronten is zuinig op haar elzen - hoewel er binnen deze hagen geen fruit meer wordt geteeld. Enkele stroken zijn keurig gesnoeid. De laatste rij elzen werd gisteren onder handen genomen. Een cadeautje van Landschapswacht. Om de waarde van deze bomenrij te onderstrepen. 'We maken er een dossier van en sturen dat naar Rijk en provincie', zegt Dirkmaat. 'Misschien dat er dan geld vrijkomt voor onderhoud.'

Je mag niet altijd verwachten dat de eigenaar van de grond dat op zich neemt, verklaart hij. Het is namelijk een prijzig en tijdrovend klusje.

'Elzenhaag teek wel een stukje Toscane'





En krak zegt de boom. Een rij elzen aan de Van der Hamlaan bij Dronten krijgt een grote beurt. De bomen worden tot een paar meter boven de grond afgesneden - kunnen ze er weer jaren tegenaan.

Foto OPTIMA FOTO